

L a n d s k a p s n ä m n d e n s framställning
till Landstinget med förslag om upptagande av ett in-
hemskt eller utländskt landskapslån att till vederbö-
rande kommuner utgivas för Ålands elektrifiering.

Frågan om landskapets elektrifiering har länge diskuterats bland
härför intresserade i landskapet. Här och där ha små försök gjorts att
tillgodose bygdens behov av elektrisk energi, men då kraftmaskinerna va-
rit alltför små, ha de icke kunnat fylla sin uppgift ifråga om annan kraft-
leverans än ljus, och har det elektriska ljuset från dessa små stationer
icke heller stått konsumenterna till buds mer än vissa timmar morgon och
afton. Andra tider på dygnet och vid motorstopp och dylikt har man vid
behov av belysning varit hänvisad till petroleumlamporna och följaktligen
varit tvungen att ha dubbel uppsättning lampor.

För snart 10 år sedan gjordes ett försök att få en a l l m ä n e-
lektrifiering till stånd, men försöket strandade mest med anledning av
den just då inträffade valutakrisen. Den ursprungliga avsikten torde då
ha varit att taga strömmen från Älvkarby kraftverk i Sverige. Tanken
måste dock övergivas dels på grund av risken för kabelbrott och dels där-
för att kraften här skulle ha blivit oerhört dyr till följd av det höga
priset på kabeln och därav följande stora ränteutgifter. Man skulle dess-
utom snart nog blivit tvungen att bygga en reservkraftcentral här för att
säkra kraftleveransen.

På en allmän elektrifiering av landskapet skulle vara av utomordent-

ligt stor ekonomisk och kulturell betydelse, har Landskapsnämnden, såsom Landstinget redan torde känna till, upptagit elektrifieringsfrågan till ny prövning och låtit två specialfirmor undersöka möjligheterna och kostnaderna för elektrifieringens genomförande samt inlämna anbud på arbetets verkställande. Ur dessa firmors utredningar och kostnadsförslag anföras här slutsummor och räntebilitetskalkyler:

Enligt den ena firmans, Siemens-Schuckerts, räntebilitetskalkyl skulle totala anläggningskostnaden bli: (Vårdö är icke medtaget i detta förslag).

Kraftstationsbyggnaden	930.000:-
Maskinell utrustning	2.125.000:-
Fjärrledningar (delvis av järn) jämte transformatorstationer	3.492.800:-
Ortsnät	1.515.000:-
Summa F m k.	8.062.800:-

Och de årliga driftskostnaderna:

Ränta enligt 10 % å Fmk. 8.062.800:-	806.280:-
Avskrivning, underhåll och reparation	418.705:-
Skatter, allm. utgifter, försäkring	10.900:-
Bränslekostnader	530.000:-
Smörjolja och putsmaterial	15.500:-
Administration, driftspersonal	170.000:-
Summa F m k.	951.385:-

Konsumtionen beräknas per år stiga till sammanlagt 585.000 kwh.

$$\frac{\text{Fmk. } 1.951.385:-}{585.000} = \text{Fmk. } 3:34 \text{ per kwh.}$$

Den andra firmans, Zitting & Co:s, motsvarande belopp äro:

. Anläggningskostnad: (Även Vårdö medräknat)

Kraftstationsbyggnad	500.000:-
Kraftstationens utrustning	2.400.000:-
Högspänningsledningar (uteslutande koppar) och stolpar	2.605.000:-
Transformatorer	1.030.000:-
Lågspänningsledningar (ortsnät)	1.275.000:-
Mätare	350.000:-
Oförutsedda kostnader	40.000:-
Summa F m k.	8.200.000:-

Driftskostnader:

Räntor 10 % å anläggningsskapitalet	820.000:-
Avskrivningar	288.000:-
Underhåll	85.100:-
Bränslekostnader	354.200:-
Smörjolja, trassel m.m.	17.000:-
Administration och skötsel	82.000:-
Avrundning	3.700:-

Summa F m k. 1.650.000:-
=====

Då konsumtionen per år beräknas till 526.100 kwh. blir kostnaden

$$\frac{\text{Fmk. 1.650.000:-}}{526.100} = \text{Fmk. 3:15 per kwh.}$$

Såsom av dessa utredningar framgår, skulle anläggningskostnaden stiga till cirka 8 miljoner mark. Med kännedom om befolkningens i landskapet försiktighet när det gäller företag av denna art, torde man knappast kunna räkna med att på enskild väg lyckas hopbrunga detta belopp. Redan en fjärdedel därav kommer att vara mer eller mindre svår att sammanskjuta. För att kunna förverkliga planen måste således åtminstone tre fjärdedelar av nämnda summa anskaffas genom upptagande av lån. Då elektrifieringen således enligt Landskapsnämndens mening helt och hållet är beroende av möjligheten att anskaffa ett förmånligt lån för densamma, har Landskapsnämnden även sökt bereda denna sida av frågan. En av de ovannämnda firmorna, O/Y Zitting & Co A/B, har även erbjudit sig att genom sin huvudfirma Luth & Rosen i Stockholm förmedla ett dylikt lån mot en ränta av ~~cirka~~ 6 1/2 procent och med 20 års amorteringstid. Vid dessa låneförberedelser har Landskapsnämnden byggt på antagandet att Landstinget skulle vara så intresserat av denna för landskapet betydelsefulla fråga att lånet kunde upptagas som ett landskapslån. Det är också under sådan förutsättning lånet kan fås på så förmånliga villkor som här angivits.

Det sammanträde med kommunala förtroendemen, vilket Landskapsnämnden hade sammankallat den 11 dennes och vid vilket alla kommuner, som kunna beröras av den ifrågasatta elektrifieringen, voro representerade, uttalade sig så gott som enhälligt för, att kraftverket borde organiseras som ett i huvudsak kommunalt sådant, varvid man givetvis hoppades få påräkna kraftigt stöd av Landstinget. Detta stöd bör med så mycket mindre risk kunna givas i form av lån åt företaget, om detta blir av kommunal natur. Landskapets risk blir då obetydlig och några utgifter förorsakas det samma icke.

Då lånets dyrhet i hög grad beror på vem det är, som beviljar det eller var det upptages, måste lånesökanden ha tillfälle att vända sig till den eller dem som i detta avseende erbjuda de billigaste villkoren. Med kännedom om de nu gällande räntesatserna i Finland och Sverige är det självklart att ett lån i det senare landet blir billigare, men omgången vid upptagandet vidlyftigare, enär Landstinget därförinnan måste erhålla tillstånd av Republikens President att upptaga lån i utlandet. Detta kan naturligtvis i hög grad fördröja förfarandet och för att icke onödigtvis lämna elektrifieringen beroende av en åtgärd, som måste anses vara endast av formell natur, torde åsyftade tillstånd snarast möjligt böra utverkas. Därmed har ju Landstinget icke bundit sig för ett utländskt lån eller avstått från rätten att framställa anspråk på ett statslån för ändamålet. Landskapet har endast öppnat för sig möjlighet att upptaga lånet även i utlandet, om det visar sig att lånet där kunde på mest förmånliga villkor erhållas.

Enligt de föreliggande anbuden skulle kostnaderna för elektrifieringen stiga till 8 miljoner mark. Av detta kapital torde högst 2 miljoner kunna hopbringas av blivande konsumenter. Utgår man från att detta antagande är riktigt skulle under alla förhållanden ett belopp om 6 miljoner behöva upplånas.

Med anledning av vad ovan framhållits får Landskapsnämnden vördsamast föreslå,

att Landstinget måtte bemyndiga Landskapsnämnden att hos statsverket utverka eller i in- eller utlandet för landskapets räkning upptaga ett amorteringslån om högst sex miljoner (6.000.000:-) mark att till vederbörande kommuner utgivas för landskapets elektrifiering;

att Landstinget måtte hos Republikens President utverka tillstånd för landskapet att i utlandet upptaga ovannämnda lånebelopp, om sådant visar sig fördelaktigast; samt

att berättiga Landskapsnämnden att efter eventuellt av Landstinget lämnade närmare anvisningar utgiva detta lån till de härav intresserade kommunerna, dock först sedan en organisation, som effektivt kan genomföra elektrifieringen, kommit till stånd eller eljes fullt betryggande säkerhet föreligger för amorterings- och räntebetalningarnas fullgörande under a-

mörteringstiden.

Mariehamn, den 21 februari 1928.

På Landskapsnämndens vägnar:

[Signature]

[Signature]

L. B. D. 9 | 55-28.